

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiahivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Quid nunc.

Egész Magyarországot az a kérdés érdeklí csak: mi lesz most?

A nemzet és király között felmerült ellentétek békés uton meg nem oldatnak. Mert a király a koalíció programját minden megjegyzés nélkül visszautasította és a nemzet a király által szabott feltételeket a maguk ridegségében önállóságának, — alkotmányának megtagadása nélkül el nem fogadhatta és soha el nem is fogadhatja.

Tehát nincs és nem is lesz béke a honban? Hanem hárc, háború, elkeseredett küzdelem?

Igy kell felvetni a kérdéseket. Hiszen a békének háború az ellentéte. És így csak a kettő között lehet választani.

Azonban mégis van valami magyarázni való ehhez. Még világosabban, még érthetőbben kell magunkat kifejezni.

Ha béke helyett hárcok lesznek, kifejezést kell adni annak is, hogy ugyan kik is fognak egymás ellen hárcolni; milyen fegyverekkel és milyen eshetőségek mellett.

Daczára annak, hogy mindnyájunk egyértelmű felfogása szerint a királyi hatalom a nemzeti törekvésekkel szemben akadályul jelentkezik, a nemzet még sem a királyi hatalom ellen lép fel, azaz nem a királyi hatalmat akarja megszüntetni.

Sajátságos jelensége ez az életnek, a melynek lényege pedig nyilván mindig az, hogy az akadályokat el kell söpörnie az érvényesülni akaró tényezőknél.

A nemzet a Habsburg-dynastia uralma alatt akart mindig maradni. Sohsem volt törekvése, hogy a Habsburgok magyar trónját megtingassa. Ellenkezőleg, mindig megerősíteni, megszilárdítani óhajtott. Mert mi királyhű nemzet vagyunk, kiknek az a meggyőződésünk, hogy a saját jól felfogott érdekünkben a Habsburgok trónját a magyar nemzetnek nem csak fentartani, de megerősíteni is kell. Jólehet hiszszük azt, hogy mihelyt a nemzet teljesen meghasonlanék a királyi családdal, a Habsburgok trónja összemlik más országokban is, a magyar nemzetnek soha esze ágában sem volt, hogy ezzel a helyzettel bármiképp visszaéljen, hogy ezzel bármily befolyást gyakoroljon a királyra.

A nemzet küzdelme tehát egyúttal a trón érdekében is folyik. És épen ezért a nemzettel szemben nem a király állhat mint hadviselő fél. Ha pedig nem a királyt tekintjük a velünk szemben álló hadviselő félnek, úgy ezuttal is csak azt az igazságot hirdethetjük, amit a nemzet mindég hirdetett, hogy a nemzetnek az öszszbirodalom titkos és alattomos hivei, az u. n. kamarilla az ellensége. Más

szóval ezt akként fejezhetjük ki, hogy a nemzetnek a Habsburgok uralma óta mindég az öszszbirodalomba való beolvastás ellen kellett védekeznie és most is ebben áll küzdelmének lényege.

Semmi más értelmes, elfogadható magyarázata nem lehet annak, hogy mért nem adják meg tizenhatsz millió magyarnak jogos kívánságait.

A nemzet a kamarillával már számtalanszor került hasonló konfliktusba. Végeredményben mindég a nemzet győzött. Akármily sok áldozatba került is a győzelem, az eredményen mit sem változtat ez. Most is így vagyunk vele, így kell hogy legyünk vele. Tudjuk jól, hogy a győzelem nekünk van kilátásunk. Áldozatoktól nem riadunk vissza. Pénzt, időt, vért, életet, — minden áldozatot meghozunk. Mert győznünk kell, mert győzni akarunk.

Quid nunc?

Fegyverre magyar!

Álnok, bitang ember, ki most félreáll.

Kezet kézbe magyar testvéreim! Ne legyen gyűlölség, viszály, pártoskodás közöttünk. Együtt és egymásért induljunk csatába!

Nemes, magasztos a cél, mely zászlónkra van írva: Fel! Fel!

„Egy ezredéves szenvedés kéri éltet, vagy halált!” Dr. T. M.

TÁRCZA.

Miért kell meghalnunk?

Írta: Bérczi László.

(A „Barsi Hírlap” eredeti tárczája.)

Gólyavár, Sársfalú, Mocsaras községek érdemes gondolkodói nagy bijban vannak. Egy tudományos kérdés foglalkoztatja őket, mely annak daczára, hogy régi kérdés, még a mai napig sincs megfejtve.

A kérdést Pista, a gólyavári falusi tudós adta fel, ki, — mint illik, — egy heti robotolás után, szombat este tudományos kérdésekkel bibelődött s többnyire a tulvilággal foglalkozott. Hitt ő ugyan egy örökös és boldog hazában mint ember, de mint tudós, — Uram bocsá! — bizonyítékokat is keresett erre vonatkozólag. Ilyetén elmélkedése közepett egyszer csak egy fenomenális probléma ötlött a tudós eszébe. „Miért kell meghalnunk? . . .” És amint a kérdés megszületett Pista agyában, az még abban a napban közzsájon forgott a vidéken. Pista szánakozó mosollyal nézte a tőprengőket, hiszen néki az ilyen kérdések a kis ujjában vannak. Természetesen a kérdés némileg módosult, hiszen falun hangzott el, hol minden szó, beszéd módosulást szenved.

„Miért nem kimél a halál senkit sem?”

Ez volt a tétel, melyen heteken át hiába rágódtak Sársfalú, Mocsaras, Gólyavár,

stb. községek tiszteletreméltó gondolkodói. Hiába hozták fel az emberek közötti egyenlőséget, hiába istentelenkedett a doktor, ki azt mondta, hogy a halálról, mint egy rendkívüli nagyhatalmasságról beszélni abszurd dolog, hogy a halál velünk születik, hogy az erőset ép úgy megtámadhatják a betegségek különböző nemei, mint a gyengét, Pista e dolgokon valami különösen elmosolyodott, mint aki érzi magáról, hogy egy fejjel fölülmulja igen tisztelt környezetét. Szóval meggyőződött önmaga zsenialitásáról.

Azt hiszem Gólyavár községe nevezheti magát a világ legjobban kitüntetett helyének, mert ama ezégtábla mellett, amely azt hirdeti a falu végén betérő idegennek: „Aki falunak nézi Gólyavár mezővárost, az 20 p. frt. pénzbírságot fizet”, mondom, eme unikuma, vagy privilégiuma mellett még ama szerencsések közé is sorakozhatik, hol tudományos, böleleleti kérdések nyernek megoldást. No mert Gólyavár volt a vidéki gondolkodók gyülekezési helye, hol anno 1905. 2-ik februáriusában Pista megoldotta a gondolkodók agyán gordiusi esomót kötő, nagy kérdést: „Miért nem kimél a halál senkit sem?”

A jelzett napra a mocsarasiak 4, a sársfalusiak 5 szekéren robogtak be Gólyavárra, természetesen első köteleységüknek tartva a falut „város”-nak nézni, lévén a a ezégtábla igen hathatósan támogatva egy berugott Gólyavárral, ki harsány hangon

tudatta az idegenekkel, hogy a „20 p. frt.” bírsággal fejbeverés is jár.

Pista izgatottan várta vendégeit. Hogyne, hiszen a mai nap lesz az ő tudományának erőpróbája . . .

Nem szaporítom a szót, nem részletezem a kölesönös üdvözeteket, elég, ha annyit említek fel, hogy kerek két órát vett igénybe az a rengeteg üdvözet, melynek sorozatát a szintén nagy gondolkozónak bizonyult mocsarasi templomatya, Nemes Majorics Adám uram nyitotta meg, ilyen forma kiszólásokkal: „Diesértessék az Ur Jézus Krisztus szent neve! Szerencsés jó reggelt kívánok! Egészségére váljék a kellemetes éjszakai nyugalom.”

Együtt voltak már valamennyien. Tudta mind, miért jött? (Talán a sársfalusi nótárius a legjobban, mert ő azon gondolkodott, hogy mégis csak szellemes ez a t. gyülekezet, mindég van „titulus bibendi”-je!) A zsibongást siri esőnd váltotta fel, mert ime Pista egy széken áll, kezében törkölypálínkás flaskót tart s valamit mondani akar.

Jó magam is úgy vagyok a falusi emberek tősztyával, hogy nagyobb áhitattal hallgatom a esőszünk egyszerű köszöntőjét, mint a bankettek ünnepi szónokait. Mert vagyon abban is valami, hogy mi jön szívből és mi nem?! A esőszünk szüreti köszöntője szívből jön. De a városi kéményseprő újévi gratulációja a — zsebünkbe nyúl.

Pista arczáról is azt látom, hogy szív-

Világbéke.

Irta: Hoek János orsz. képviselő.

Mindenki, aki új eszmét hirdet, szükségképpen összeütközésbe jön korának gondolkodásával. Azonban, bármint kicsinyléssel és lenézéssel tekint is a világ egy-egy új gondolatára, azt az embert, a kinek a lelkében él az igazság gyökere, ez a guny sem tántoríthatja el hivatása útjáról. A gondolatjárt kész milliókkal szembe szállani, mert inkább meghal, sem hogy megtagadja az igazságot, az eszmét, a melyet neki kellett világra szülnie. Ez az igazság élteti őt s hogy ha kintpadra feszítik is érte, ott is, akkor is arra törekszik, hogy azt kinyilatkoztassa. Dacos fejt merészen fogja az égre vetni s a történelem példája szerint dobbant a lábával: Mégis mozog!

Az emberi nagyság mértéke az, hogy a nagy lélek nem törődik a pillanatnyi sikerekkel, hanem a jövőbe néz. A jövőért dolgozik minden nagy ember. A méhek hivatását végzi. A mézet, melyért őt megfojtják, átadja az emberiségnek.

A haladás egy lépést sem tudott volna tenni a földön, hogyha az emberiség szembe szállt volna a tömeg kicsinylésével. A kultúra történelmének legnagyobb aerája az, amely új civilizáció alapjait rakta le, mikor a régi pogányság elvét feldöntötte és a keresztény eszmék nagyságát belehozta az ókori barbarizmusba. Terjesztőiket kigunyolták, kinevették, mint a béke hirdetőit napjainkban. Vajjon azt a tizenkét szegény halászt, aki otthagya hajlékát, mert szívük egy eszmétől áttüzesedett, nem oly rajongó bolondoknak hirdették, mint ma az örök béke apostolait, akik nincsenek is új erkölcsi eszméktől áthatva, mert alapjában nem hirdetnek mást, mint a mit az a tizenkét halász hirdetett? Pál apostol is említi, hogy őket bolondoknak tartják. De hozzá teszi: „Mi tudjuk, hogy a mit hirdetünk, — igazság, és az igazságban van az Isten ereje.” Ilyen ereje van az igaz gondolatnak s én ilyennek tartom a világ-béke eszméjét is. De bármily kedvezők és csodálatosak is e téren a legutóbbi évtized eredményei, azért tudjuk, hogy ezek csak elvek és nagyon soká lesznek megvalósítva az életben. De tudjuk azt is, hogy meg kell valósulniuk, mert bennük a haladás isteni törvénye nyilatkozik meg. A haladás pedig oly törvény, a mely minden évben előre viszi az emberi fejlődést, s a melynek előretörését megakadályozni emberi erő nem tudja.

Ne higgyék tehát a kételkedők, hogy az a gondolat, a melyet úgy nevezünk: világbéke, csak a legújabb kor bogara! Hogy néhány beteges idealista rajongása. Oh nem! Az örök béke gondolata egykor az emberi civilizációval, sőt ezt a gondolatot hagyja örökségül a görög műveltség a barbár népekre. A béke gondolata tulajdonképpen ott kezdődik, mikor az emberiség megérett arra, hogy külön választotta az anyag jogait, az erőszakot és az erkölcsi rendet.

Tudjuk a görög történelemből, hogy templomokat emeltek a béke papjainak. A rómaiak szintén. És a műveltség terjedése, fokozatos haladása egymásután fogja kiirtani az emberiségből az állati szenvedélyeket s a vele járó bestialitást.

Az örök béke eszméje olyan, mint a lóbusz-virág, amelyből a vízőn után új teremtés sarjadzott. Nem elég ezt az eszmét hirdetni. Törvénynyel kell tennünk, hogy szeretet, béke, testvériség uralkodjék a földön. A békének nemesak gyümölcse a boldogság, de összhangot is teremt a lélekben. Nagyon szerencsétlen az, aki a boldogságot külső viszonyokban keresi. Belülről kell annak jönnie. S akiben ez a harmonia nincs meg, azt semmiféle más viszonylat a földön boldoggá nem teheti. Az embereknek pedig épp oly joguk van a boldogsághoz, mint az igazsághoz. Igazság és boldogság. E kettő végezéje minden emberi haladásnak. Ez az a két hatalmas sasszárny, amelyek együtt emelnek a magasba s a melyek ha megtörnek, — a királyi madár is a sárba és porba hull. Igazság és boldogság. Ezekhez szükséges a lelki béke a családban és a társadalomban.

Ámde vallás nélkül eszméket a tömegbe vinni nagyon nehéz. Már pedig nagy baj, hogy a mai korszakban az eszményiség lenézésével és hanyatlásával a társadalomban a vallásosság is megingott. Pedig vallás és tudomány sohasem ellenkeztek egymással. Ellenkezőleg. A tudomány elvezet bennünket a végtelenség küszöbéig. Itt a vezetést átveszi tőle a hit és a kifáradt léleknek megmutatja az Istent és a menyországot.

Hányan vagyunk, akik sokszor odaadtuk volna minden kincsünket, minden tudásunkat egy csepp reménységért, egy kis vigasztalásért. Ezt nem tudja nekünk megadni más, mint a hit, amely felmutat a csillagok felé, s azt mondja: Sursum corda! Emeld fel a szivedet! Légy te is

a szeretet és igazság Krisztusi apostola mert aki ily úton halad, elérkezik a békéhez.

Krónika.

A garamszentkeresztzi járás jegyzőiről.

Rosszul esik egy igen tiszteletre méltó hivatalnok karral a mai viszonyok között foglalkoznom. De mégis meg kell tennem, mert olyan jelentőséggel bír, hogy a nyilvánosság jogos kritikája alól elvonni haza elleni bűn volna. A kérdés különben még nem egészen érett, csak közel van hozzá. E végből tudnunk kell azt, hogy a vármegye jegyzői kara teljes ülést tartott. És ezen a gyűlésen azt a dícséretes hazafias határozatot alkotta, hogy a jegyzői kar a törvényhatósági közgyűlés rendelkezéseinek veti alá magát a törvényellenesen kormányzó hatalommal szemben. Hogy pedig ez a határozat mennél hatásosabb, mennél eredményesebb legyen, köteletségévé tétett minden egyes jegyzőnek Barsvármegye területén, hogy írásban nyilatkozzék: solidaritást vállal-e a jegyzői kar teljes ülésében hozott határozattal, vagy sem. Ennél fogva a vármegye minden jegyzője megkapta a nyilatkozatot kitöltés végett. Az összes jegyzők igennel feleltek s rögtön beküldték a sajátkezüleg kitöltött írásbeli nyilatkozatot. Csupán a garamszentkeresztzi járás késik. Ebből a járásból csak egy jegyző akadt, aki hazafias kötelességének megfelelt már eddig is. Tehát ebből még nem következik, hogy a többi járási jegyző beszenyezze a kar beesületét. De az aggodalom azért mégis jogos és a közvéleménynek nyilvánosan kell foglalkozni a kérdéssel. Ez alapon felkérjük a garamszentkeresztzi járás jegyzőit: nyilatkozzanak minél előbb, hogy ne legyen ok halasztásuk folytán hazafiságuk őszinteségében kételkedni.

Ki mentse meg a hazát?

Egy ebédutáni fekete kávé mellett, miről folyhat a nagy vita másról, mint arról, mi és ki mentse meg a hazát. Aggódva tanácskoztunk e fontos tárgy felett. Szidtuk, ütöttük a németet. Mert szörnyű elkeseredettségünkben semmi okosat sem tudtunk kieszelni. No igen, hiszen nem is könnyű és ép ezért minden embernek, minden magyar embernek szent kötelessége, hogy a haza sorsa felett komolyan elmélkedjék. Sohsem lehet tudni, kinek agyá-

ból akar beszélni és meggyőződéssel, elhallgatok hát, átadom a szót Pistának.

„Szeretve tisztelt vendégeim! Tekintetes gyülekezet! Erdemes Uraim! (Hm, hm!) Midőn pár hónappal ezelőtt odadobtam a gondolkodás izzó forratagába a nagy kérdést, hogy miért nem kimél a halál senkit sem, erre több rendű választ kaptam.”

(Általános mozgás, fejbólintgatás.) E válaszok között azonban egy sem volt, a mely a kérdést tudományos alapon fejtette volna meg! (A doktor szemé villámokat szór, a hallgatóság mozgolódik.)

Engedelmet kérek t. gyülekezet, ez így áll!

Meghajolok ugyan a különböző vélemények nyilvánítóinak mély tudása előtt, de nem zárkozhatom el annak a konstatálása előtt sem, hogy tudományos alapon egyedül az én megfejtésem áll! (Halljuk! Halljuk!)

Tehát a kérdés ez: „Miért nem kimél a halál senkit sem?” (Igen! No?)

Láttak már, t. uraim, süketet és vakot egy személyben? (Igen! Láttunk!) Láttak már vízbefulót? (En láttam! En is!) Ugyebár a vízbefuló ordít! (De mennyire!) Hát t. gyülekezet, rendben vagyunk! Mert ha valaki vízbe ful, s ha a parton csak egy süket és vak ember van, ordíthat akár úgy, mint a sakál (Nemes Majorics Adám meglöki a szomszédját: „Te! Mi a fene az a sakál?” „Hát tudom én?” „Fene!”)

mégsem hallja meg őt, hanem beleful a vízbe.

Igy vagyunk a halállal is. (Hogyan?) Hát csak úgy, hogy a halál siket is, vak is. Vagy nem látott a t. gyülekezet egy halált ábrázoló képet? Hát van annak füle?... Szeme?... Lát, hall az?... Ugy-e bizony fül nélkül hallani, szem nélkül látni — abszurdum! (?....) No most vezessük tovább a gondolkodás fonálát. Ha az ilyen siket és vak halál megáll az erős ifju előtt, az hiába mondja neki, hogy fiatal és erős, a halál nem kiméli, hiszen nem látja!... Ha megáll öreg előtt, (N. Majorics bátyánk észreveszi, hogy ő a gyülekezet nesztora, önkénytelenül is elfordul tehát és keresztet vet magára) az hiába rimánkodik még pár évert, nem hallja meg őt! (Eljen! Eljen!)

A kiváló tudós eme sikeres értekezése viharos ovációzt váltott ki a hallgatókból, kik álmélkodásuknak nem tudtak már más-kép kifejezést adni, mint hogy a szónokot székestül magasra emelték...

Majorics bátyó azonban óvatosságból kivette Pista kezéből a törkölyös flaskót és nagyot huzott belőle, miközben ezt gondolá: „Olyan ez a mrotyó, mint... mint... egy sakál... vagy mi a fene!” Mire Pista leért ismét a földre, a mrotyó végkimerülésben esendesen jobb helyekre, melegebb hazába költözött. Emé körülmény pedig arra serkentette Pistát, hogy újabb, de már

borral töltött, készlettel álljon elő s rövid idő alatt ilyen szólások szálltak föl a mélyből:

— Eljen Pista! (Annyit jelent hogy „Igyunk!”)

— Remek volt! (Vagy: „Igyunk!”)

— Persze, hogy úgy van! („Igyunk!”)

* * *
Csak a sárfalusi nótárius ül esendesen, hallgatagon egy sarokban s öblös poharát hajtogatja, miközben mosolygós, üntelt ábrázatáról ezt olvasom: „Mégis csak okos dolog meghalni... hogy volna most... titulus bibendi?”

Az utolsó csárdás.

Irta: Richard O'Monroy.

Budapesten halt meg egy kis szállodában. Kissé telt arca utolsó betegségé alatt visszanyerte klasszikus szépségét. Finom szabásu orra és bánatosan mosolygó ajkai tették különösen széppé ez arcot. Keskeny, izezett homloka fölött aranyoszke haj hullámozott és szinte glóriát font a vánszón a szép nő arca körül. De a lecsukott pillák elrejtették a szemeket, azokat a csodás szemeket, amelyekről azt mondták az emberek, hogy szinte nagyobbak a szájnál. E szemek nagyok és mélyek voltak, mint a tengerszem.

Aki mélységesen e szemekbe nézett, mint valami bűvös tükörben fuldoklókat talált volna bennök, akik kinyújtott karral esdekelték a menekülésért. Ha a liliumfe-

ban szülemlik meg valamely jó gondolat és erre bizony nagy szüksége van most a hazának. Azért hát nem viczből kanyarítottam e nagy előljárót. A vicze csak inkább most következik. Elég jó is a vicze. Mely pedig szól eképen, persze hivatalos stílusban. Tekintettel arra, hogy eddig még minden kormány megbukott, ha Aranyosmarót képviselőtestülete e kormány tagjait diszpolgárjainak választotta meg, tekintve, hogy a válság mai megoldásának első alapfeltétele a Fejérváry-kormány távozása és az, hogy az egész kormány által életbe léptetett törvénytelen rendszer, vagyis inkább rendetlenség megbukjék, indítványoztatik: mondja ki Aranyosmarót képviselőtestülete, hogy a Fejérváry-kormány tagjait Lányit és Kristóffy sem véve ki, Aranyosmarót diszpolgárjainak választja meg és nekik diszokleveleket küld közadakozás révén. Ettől annyival is inkább eredményt kell várnunk, miután a koalíció vezéreit nyilván csak azért nem tüntette ki eddig illetéknép Aranyosmarót képviselőtestülete, mert hogy a koalíció uralmát megtörni nem akarta és így nyilván Aranyosmarót hazafias közönségének sem lehet más érdeke, mint az, hogy végre a koalíció vegye át az ország hatalmi gyeplőt. Ebből a viczből különben mást is szabad megérteni.

A magyar faj szupremációjára.

Bármint alakuljon is ki a helyzet, a magyar faj szupremációját minden körülmények között meg kell óvni, fenn kell tartani és ki kell fejleszteni. Ha erről lemondunk, le kell mondanunk nemzeti fennállásunkról is. Ezer év küzdelmét, diadalmas eredményét pusztítjuk el akkor, midőn nem törekszünk teljes erővel arra, hogy a magyar faj legyen a vezető faj Magyarországon.

Az ezer esztendő mult beigazolta, hogy a magyar faj a vezetésre hivatott, hivatottabb, mint bármely más faj Magyarországon. Igazolja az ezer esztendő mult azt is, hogy mi magyarok soha nem éltünk vissza hatalmunkkal, a többi fajt el nem nyomtuk, sőt magunkhoz felemeltük és ha hűséges polgártársnak, jó hazafinak bizonyult, keblünkre öleltük, megosztván vele minden jogot.

Magyarország a nemzetiségekkel szemben mindig a tökéletes türelmesség álláspontjára helyezkedett, még akkor is, midőn minden kétséget kizárólag bebizonyult, hogy

valamelyik nemzetiség nem hü a magyar hazához. Ugy bánt velük, mint az anya rossz gyermekével, akit csak úgy szeret, mint a jót, mert hiszen gyermeke mind a kettő.

Régóta nem tapasztaltuk a nemzetiségi életnek azt az élénkségét, a melyet most. Sajnos valahányszor súlyos válságok neheztedek a hazára, a nemzetiségek egy része, különösen az oláhok, de néha a szerbek és a tótok is fenyegető formában adtak életjelt magukról s ellenséges indulattal törték ellenünk. Igaz, hogy hasztalan. A magyarságnak csak pillanatnyilag tudtak ártani s eredményt egyáltalában soha el nem értek. Nem is fognak elérni semmit soha olyan eszközökkel, amelyekkel ártani akarnak a magyarságnak. Mert ha le nem tudtak bennünket győzni azelőtt, midőn kevesebben és gyengébbek voltunk, nem fognak tudni legyőzni bennünket most, midőn többen s erőnkben inkább bizók vagyunk, mint valaha.

Hangsúlyoznunk kell ezt most, midőn a magyar lojalitás lehetővé tette, hogy egyenesen nemzetiségi programmal általános agitáció legyen Magyarországon. A gyülekezést és a sajtószabadságot megadjuk a nemzetiségeknek, mert ők éppen olyan részét képezik a lakosságnak, mint a magyarok. De abban a pillanatban, midőn támadólag, tagadólag, vagy éppen ellenségesen lépnek fel velünk szemben, meg fogják érezni, a nemzetiségek a magyar törvény teljes szigorát. Mi rendet fogunk tudni teremteni a mi országunkban. Soha még a törvény teljes szigorával nem léptünk fel a nemzetiségekkel szemben, de szükségét látjuk, nem fogunk habozni s ahol nem győzhetünk okokkal, közbelépünk drasztikusabb eszközökkel.

Föltétlen joga van minden nemzetiségnek ahhoz, hogy nyelvét művelje, nemcsak otthonában, de még az állam által fentartott vagy általa támogatott iskolában is. Viszont azonban föltétlen joggal követelheti meg minden nemzetiségi polgártól az állam, hogy hivatalos nyelvét az iskolában oly mértékben tanítsák, hogy azt meg is tanulják. Kell egyégyes nyelvét terjesztüni Magyarországon, amelyen minden állampolgár értsen s ez a nyelv természetesen nem lehet más, mint magyar. Nemesak történelmi múltjánál a magyar faj szupremációjánál fogva, hanem azért is, mert ez a nyelv — a németet kivéve — a legkíméletesebb s a legtökéletesebb az országban beszélt nyelvek között, továbbá azért is, mert Magyarországon 19 millió lakosa kö-

zül tizennégy és fél millió beszél magyarul, míg románul két és háromnegyed millió, tótul másfél millió ember tud.

Megtűrünk és méltányolunk minden olyan nemzetiségi aspirációt, a mely az államfentartó magyar faj s az állam érdekében nem ütközik. Amíg a nemzetiségek a hazafiasságnak, magyar állampolgárságnak tömeges keretét át nem lépik szabad mindazt tenniök és senki az ő dolgaikba beleavatkozni nem fog. De amikor e határt átlépik, legyenek elkészülve arra, hogy minden törvényes eszközzel le lesznek törve a törvénytelen törekvések, a magyar faj szupremációjának ártó mozgalmak.

Sehol a világon nemzetiségek nem élvezik azt a szabadságot, azt a nemzetiségi életet, amelyet nálunk. S éppen ennek a nagy szabadságnak a magyar faj türelmességének tudható be, hogy jönnek idők, melyekben akadnak hálátlan nemzetiségek, melyek vérszemet kapnak s ellenségekként mutatkoznak be nekünk s ellenségünkkel ezimborálnak. Nem okulnak a multból, amely azt bizonyítja, hogy ellenségünkkel való ezimborulás csak úgy ártott a nemzetiségeknek, mint a magyaroknak.

Akármi van és lesz is azonban, minden kétséget kizárólag megállapítható az a tény, hogy a magyar faj szupremációjára ellen való küzdelem hasztalan munka és aki e küzdelmet felveszi, megindítja, az lakolni is fog!

Levél Budapestről.

Budapest, 1906. február 5.

Tisztelettel alul nem írott aranyosmaróti honpolgár köszöntöm az olvasót!

Valahányszor Budapestről szűkebb házamba jöttem, mindannyiszor az ismerősök egész tábora intézte felém a kérdést:

— Nos, hát mi újság Pesten?

Eleinte hűségesen válaszoltam, később már boszankodtam, s azt feleltem, hogy benne van a napilapokban; végül most belátom, hogy sok olyan érdekes újság van Budapesten, amelyről a vidéki ember alig tud; mert vagy képtelenség az újságok betüretengeréből kihalásznia, vagy nincs is a lapokban, mert olyan dolog, melyről mindenki tud, aki itt él.

Elhatároztam ennél fogva, hogy ezentúl inkább nyilvánosan válaszolok a hozzám intézett kérdésre; akit érdekel, majd elolvassa.

Ezekben a szomorú napokban bizony nehéz feladat a szórakoztatás szerepére

hér arczbőr nem kezdett volna kékesse válni, azt hihetnék, hogy isteni nyugalommal pihen itt egy szép nő.

Az ágy mellett izmos, alacsony, barna, vastag bajszu ember ült. Távolból a Duna felől, mely az ódon Budavár alján hőmpolygott, tompa moraj hallatszott.

A szép szőke Duna! Strauss ismert dalának melódiája zümmögött fülébe.

Egyszerre maga előtt látott mindent, ami történt. A számtalan lakomát Párisban, amint Paillard vendéglőjében a virággal ékes emelvényen húzza elegáns vendégeknél a csárdás kedvverítő és tüzes hangjait. Senkisémet ütött a zenekarnak taktust. Nem jelezte senki a fortet, sem a pianót. Ő is csak közönséges zenész volt a többiek közt. De ha ő nem játszott, egészen más volt a zenekar. Mihelyt ő elkezdte, jobban érvényesült a dallam és a többi zenész, mintha az ő ujjainak mozgásáról olvasta volna le a kottát. Hangok özönébe az ő intésére hirtelen belesendült a derűs klarinét, panaszosan sirni kezdett a kisbőgő és felzendült a czimbalom pajkos ugri hangja.

Hogy tapsolt, hogy lelkesedett a sok finom közönség és az a sok bájos nő.

Egyszer-másszor akadt egy kis gáláns kaland, de az ilyen apró szépek csak kis epizódok voltak a kalandvágó cigányprimásnak.

Egy este szinte kábultan állott a zene-

kari emelvényen. Ragyogó tündérkirálynő jelent meg a teremben, telerakva gyémántokkal. A mályvaszínű selyemköpenyeg szoros odasimult a tündérkirálynő testéhez. A barátnők és clubmanek egész raja követte és vigan zajongva telepedtek le az asztaloknál és az egész terem középpontja lett a gyönyörű szép teremés. És miközben a rákot hámozta és kacagva társalgott bájos amerikai hangsúlyozással francia nyelven a szomszédjával, a cigányprimás egy régi magyar melódiával csak neki játszott. A dallam élénk és vidám volt, szinte tánczene volt, de némely helyen kimondhatlan büszkeség és gyöngédség szólalt ki belőle, ilyenkor a szép asszony a zenekar felé emelte szeméit, ezeket a most mindörökre lezárt szemeket, melyek mélyek és kékek voltak, mint a Duna, és nedves csillogó tekintete sokáig pihent a cigányprimás arcán.

Ezután minden este közvetlen éjjel után eljött, hogy megmámorosodjék a cigányprimás melódiáin. A cigarettának kavargó füstje szinte tömjénfűsként vette körül az aranyozott zenekari emelvényt, melyen a cigányprimás állott. Időnkint diszkrétén a cigányprimás felé emelte pezsgős poharát. Sokáig folytatta így, egész Palangridaive hercegnő híres estélyéig. Ez az estély döntő volt.

A cigányprimást zenészeivel együtt az ebédő mellett helyezték el egy szobában. A teremben nem látták a zenekart,

csak hallották. De a desszertnél közkívánatra hegedűjével kezében belépett a nagyterembe a cigányprimás és miközben a zenekar távolról kísérte, közvetlenül a hercegnő mellett állott és kedvelt valcerjét játszotta. A szálló dallam ezernyi arabeszkjéből lovak dobogása, tollak libegése, kardok csengése és sarkantyuk pengése hallatszott ki. Gyorsan és élesen játszott, minden ütem megtette a kellő hatást. A keringő egyre forróbb, egyre lázasabb lett.

A hercegnő nem bírta ki tovább otthon. Másnap kirepült a fészekből. Ott hagyta férjét, gyermekét, hogy eszeveszetteen kövesse a diadalmas művészt. Hamarosan összeesomagolt egy bőrdönt, kuszán beledobott mindent. Himzett koronájú zseb-kendőt, csipkés szoknyákat, bál ruhákat, szinte semmit sem vitt magával, amire szüksége lehetett.

Az álom alig tartott két évig. Időnkint pénzgondok köszöntöttek be... Egy gyermeknek is adott életet... És most mindennek vége, a tündér aludt.

A cigány a falon függő hegedűje után nyult. Ez volt egyedül megmaradt kincse s még egyszer el akarta játszani a hercegnőnek azt a keringőt, melyet úgy szeretett. Mintha ez a keringő új életre ébreszthetné a holtat. Panaszosan zengett a hegedű, mintha gyötrelmek sirnának benne, majd zokogásra váltak a hangok, megbor-zadt, aki hallotta, mintha a húrok szívek

vállalkozni. A jövő bizonytalansága mint fojtó köd nehezedik minden igaz magvarra; s a sűrű ködön keresztül nem látjuk, mit várhatunk, mire kell elkészülnünk.

Ez a kérdés foglal le minden érdeklődést. Ha két ember összejön, ez a beszéd tárgya. A krajezáros lapok, melyek más-kor véres rablógyilkosságokról ökölnyi betűkkel szedett címekkel jelentek meg, most a koalíció vezérbizottságának tárgyalásáról, meg a Bécsből kiszivárgó hírekről adják ki a már megszokott rendkívüli kiadást.

Klubokban, kávéházakban, kaszinókban hallható beszélgetésekből is a jól ismert jelszavak ütnek meg az ember fülét: Koalíció, — magyar vezényleti nyelv, — ezrednyelv, — enged, — nem enged, — meg van a béke, — nincs béke, — abszolútizmus, — végtelen nyomor és szenvedés, — stb.

Az a bizonyos sokszor emlegetett végtelen nyomor és szenvedés azonban, ugy látszik, egyelőre csak az ellenálló tövényhatóságok tisztviselőire aktuális.

Budapest mulat! Az ujságok farsangi hirrovata nem szegényebb, mint más években. Fővárosunk szépei, csak úgy, mint máskor, tánczra vágyva keresik föl a bálokat és mindennap telve vannak az ujságok a jelen voltak névsorával. Mindennap olvashatjuk, hogy ott volt ebben meg ebben a bálban az a sok furesa nevű kisasszony, akiknek nevét, Isten tudja honnan szedik a mamák? Tusi, Rusi, Lusi, Nusi, Nasi, Vasi, azután Dalsi, Daisy, Médi (vagy éppen Mädi!), valamint Ilike, Ilike, Lilike, Milike, Vilike, Czilike, Palkó, Misa, (!) Masa, Sasa, Iris, Astrid, Ada, Maczkó, (!) Elma, Alma, Palma, Miczi, Muezi, Macza, Micza, Cziezu, Iezi, Piezi, Cziezi, (micsoda perspektíváját lebbenti föl egy-egy ily név a női bájának!) továbbá Netti, Betti, Lotti, Tutti, Frutti... állj! Ez a két utolsó már nem a farsangi hirrovatból való, csak úgy beleszaladt a tollamba; de igazán nem volnék meglepve, ha ilyen nevű kisasszonyokkal is találkoznék.

Am téved, aki azt hiszi, hogy a sok bállal ki van merítve Budapest mulatsága. A színházak naponként megtelnek, se szeri, se száma a sok hangversenynek, amelyek furesábbnál furesább nevű idegen művészek és művésznők szerepelnek és viszik ki a magyar pénzt oda, ahol több van. Hogy csak a közelmúlt egynéhány nagynevű művészt említsen, ideírom Elman Misa, Oberstetter Edgar, Suzanne Després, Maikki Järnefelt, Slezák Leo, Pauwels Désiré, Aino Aekté nevét. Ezek közül Aino Aekté hangversenyén kívül a m. kir.

volnának és megakarnának szakadni. A lámpa fénye libegve vetődött a halottra és mintha az elnémult ajkak mosolyra huzódtak volna a dallam hallatára.

Kopogtak az ajtón, a szálloda szolgálja sürgőnyt hozott. „Akar a „Hotel Páris” terraszán egy hétig játszani a trouvillei versenyek alatt? Esténként kétszáz frank és ellátás.

Kétszáz frank és ellátás. A cigány hirtelen felugrott, a tükör elé állott, megpördölte a bajuszát, s diaoalmas pózba vágta magát, mint egykor Paillard vendéglője emelvényén. A szeme még mindig olyan fekete volt és szemöldökei olyan dúsak, mint akkor, a karja még biztos, még mindig reszketett a hur ujjai alatt. Ott Trouvilleban újra megtalálja a gyönyörű asszonyt és a könnyelmű szépeket, akik dobálják az aranyat. Hátha még folytatása lesz a regénynek; egy második fejezet. Ki tudhatja?

Büszkén az íróasztalhoz ült és irt: „Hotel de Paris, Trouville. Elfogadom, de kétszázötven frank. Jó helyet kérek a terrazon. Rózsaszínű dolmányban és arany paszomántos eszímában jövök.”

... A hercegnő a budapesti kis szálloda szobájában aludta örök álmát, félig nyitott ajkai kiábrándult borus mosolyra huzódtak.

Operaházban is föllépett, háromszorosan és négyszeresen fölemelt helyárok mellett.

Sejtettem, hogy bizonyára rendkívüli énekesnő lehet, azért énekel ilyen patika árákon, de azért mégis tudakozódtam szakörökben. Az Operaház egyik tagja végül elárulta az árák titkát. A művész nő hazája Finnország, tagja a párisi Operának, a keresztnéve (Aino) japán szó, föllépett egy német operában a magyar kir. Operaházban és francziául énekel. A kit még ez a kuriózum sem hatott meg, az még figyelembe vehette, hogy partnere (Lohengrin) Anthes volt, aki német ember, spanyol hangzásu neve van és olaszul énekel.

U. i.: A többiek magyarul énekeltek.

Tanügy.

A néptanítók kötelességeiről.

Csodálkozni fognak kartársaim e czikk elnevezésén, mert önkénytelenül eszükbe jut, hogy ur és szegény, tudós és tudatlan, földműves, hivatalnok, vagy mesterember, mind, mind legjobban vélik ismerni a néptanítók kötelességeit, s ha áll az, hogy doktor van legtöbb a világban, bátran mondhatjuk, őket pedig nyomban követi a pedagógus. Epen azért, mert ily nagy az alpedagógusok száma, kik mindnyájan jóakarattal látszanak ugyan tanácsokat osztogatni, pedig csupán a beavatkozási vizseteg készíti erre őket, azt hiszem, nem lesz felesleges dolog a néptanítók jól fel-fogott kötelességeiről szólanom, úgy az iskolával, mint a társadalommal szemben. Teszem pedig ezt annyival is inkább, mert erős meggyőződés, hogy a legtöbb kellemetlenségnek, mely minket rögös pályánkon ér, első és legfőbb oka mi magunk vagyunk, teszem azért, mert meg vagyok győződve, hogy anyagi és szellemi emelkedésünk kuforrása, egyedül csak jól fel-fogott kötelességeink teljesítésében rejlik.

A kik óhajtják, hogy a néptanítók a tanügy terén nem csak végrehajtói, hanem törvényhozói közegek is legyenek: azoknak jusson eszükbe, hogy erre nézve legbiztosabb ut az előbbi téren való hű munkálkodás.

De hogy hazánknak a többi kulturállamok sorába való emelésénél is hasznos tényezők lehessünk, tudnunk kell, miféle kötelességeink vannak az iskolával és társadalommal szemben.

Az iskolával szemben kötelessége a tanítónak: az erkölcsi nevelés, tanítás és fegyelem fentartása, amáz első által az erkölcsi világnak, a második és harmadik által pedig a társadalomnak képezünk hasznos és rendszerető polgárokat.

En a szív viláát egy darab földhöz hasonlítom, mely mivelés nélkül csak tuskét és bozótot terem. A szívet pedig nemesisíteni csak vallás-erkölcsi nevelés által lehet, melynek alapja a szépnak, jónak és igaznak ismerete; szükséges tehát okvetlenül e fogalmakkal, mint a vallás-erkölcsi nevelés alapjaival tisztában lenni a tanítónak.

Szépnek azt tarthatjuk, a mi nem egyénekre, nem is egy bizonyos korban, hanem a létezett minden idők folyamán az összesre gyakorol kellemes hatást és a mi mintegy egyesült erővel, egymásra való irigykedés nélkül igyekezünk valami nagy-szerűt felfedezni. Mindazt, a mi valóban szép, önmagáért szeretjük s e szeretet által nyilatkozunk a reánk gyakorolt kellemes hatásokról.

Az erkölcsi jó érzete, eredeti sajátja lényünknek s a mi ezt a természeti érzettől megkülönbözteti, az an önzetlenség.

Ki csak önmagáért munkálkodik, a ki azért tesz valamit, mert munkájából anyagi vagy szellemi hasznót remél: önző, a ki azért kerüli a rosszat, mert fél a reá háramló veszélytől, vagy a ki más megkárosításával is kész saját érdekét előmozdítani, szintén önző, s legyen bár az anyagi világnak hasznos polgára, az erkölcsi világa soha nem számíthatja tagjai közé. A ki azonban tudja, hogy az ember társas életre

van teremtve s nem csak a maga, hanem embertársai jólétében is köteles munkálkodik, a kinek kebelén él a részvét és könyörületesség érzete, a ki a közügyekért szellemi vagy anyagi tőkéjéből szives készséggel áldoz, a ki a vagyon közepette emberbarát, szegénységében pedig békétűrő tud lenni, a ki a mások boldogságának örül, a szomorkodókkal pedig szomorkodik, az tagja az erkölcsi világnak, erkölcsiileg jót cselekszik, melyért jutalmat egyedül az öntudatban talál.

Mivel pedig — ha nem cselekeszszük is — de mindnyájan mélyen érezzük az erkölcsi jónak becsét és mivel a legmiveltebb nép kebelén és él annak sejtelve, határozottan kimondhatjuk, hogy az erkölcsi jó velünk született és-öszöntől származik s lelki életünknek eredeti sajátja.

Az igaznak érzete is, mely abban áll, hogy rajtunk kívül minden más erkölcsi személyt az őt megillető igazi becsé szerint fogunk fel és méltatunk azon mérték szerint, mely őt a fennálló világrendben megilleti és megadjuk kinek-kinek, a mivel tartozunk, eredeti sajátja életünknek. Az igaznak érzete emel minket emberi méltóságunk tudatára, ellensége ez a képmutatásnak és hazugságnak, nyiltan és bátran hangoztatja ítéletét mindannyiszor, valahányszor felhiva érzi magát tekintet nélkül a következmény kedvező vagy kedvezőtlen voltára, melyet azonban a tolokodással összetéveszteni nem kell, s ha a való kimondásért a közvélemény által gunyval és szidalommal illetetnék is, lelkiismeretének helyeslő szava megnyugtatta.

A szépnak, jónak és igaznak érzete tevén az embert valóban emberré, a tanítónak erkölcsi feladata növendékeit ezek ismeretére elvezélni; ezen elvezérlés alatt nem azt értem, hogy hosszas erkölcsi predikációkat tartsunk, hanem a szépnak, jónak és igaznak az életben való érvényesülését szemléltessük, mert hiszen szemlélet nélkül nem is lehet világos fogalomra vezérelni a gyermeket.

Mínthogy pedig a tanító nemcsak tanítani, de első sorban embert tartozik nevelni, mi sem természetesebb, mínthogy minden tanítását vallás-erkölcsi szellem lengje át. Távolból sem azt érttem én, hogy a bibliából, vagy más vallásos könyvből folyvást idézessünk, vagy épen könyvnélkülöztessünk, hiszen az előbb említém, hogy tiszta szemlélet által nyerhetünk világos fogalmakat, hanem értem azt, hogy az okozatról ne szünjünk meg soha figyelmünket a végokra fordítani; ez utegyengetés által, midőn emberkört ér majd növendékünk, erőtlenségének érzetében ama végtelen hatalomnál fog keresni gyámot, mely mindennek és így az ember létének is végoka. A természetnek figyelmes szemlélése a Mindenható iránti határtalan esodálatra, az események hallása az ő gondviseléseért való hálára és tiszta szeretetre fogják őt ösztönözni.

Legyen bár az iskola felekezeti vagy nem, tanításunk fundamentomául a vallás-erkölcsi érzület felébresztését kell fektetni, mert nekünk az elemi iskolákban, a tudományokat nem önmagukért kell tanítani, hanem, hogy a tanulót elvezethessük annak megértésére: ember vagy. Így nevelhetünk egyszerű rendszerető és nyugodt kedélyű köznépet, kik, mig egyfelől tiszteletben tartják a törvényt, másfelől önbecséretre jutván, nem fogják szenvedőlegesen, apatikusan viselni magukat az élet nagy földadataival szemben, hanem az erkölcsi cselekvés terére lépnek. Am legyek tudós embereink is, de ezeket tudományos rendszer szerint képezés a közép és felső iskolákban. Mi első sorban neveljünk s meg fogjuk látni, hogy növendékeink előtt azon irányban egyengettük az utat, mely őket a meglegedéshez vezérli.

Hogy mit és mily módon tanítsunk az iskolában, erre nézve a tanterv és jó vezérkönyvek adnak utasítást s e tekintetben avatlatlan tollamból bajosan kerülhet ki tanítótársaim előtt új reform, mindazonáltal elmondom a magam szerény nézetét, mert

hódolok ama nagy fontosságú igazságnak: „eszme eszmét szül.”

Az elemi iskolai tanítók a tanítás terén három nagy csoportra oszlanak. Egyik csoport meghatározott rendszer szerint, melyet a tanterv szab meg, a másik csoport alkalmasszerűleg, tehát olvasmányok alapján, a harmadik pedig a régi gépies uton véli növendékei előtt felnyitni a tudományok tárházát. Vegyük bonczkés alá a két első csoport eljárását, a harmadik arra nem érdemes. Ezt, Istennek hála, ma-holnap leszorítja a térről az ifjabb nemzedék.

(Vége következik)

H i r e k.

Halálozás. Monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Ferenc főúr mult hó 31-én elhalt. A megboldogultban az aranyosmaróti uradalom tulajdonosa gróf Erdődy Migazzy Irma grófnő apását gyászolja. A főúri család az alábbi gyászhiében közli a szomorú esetet: „Monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Imre, Varazsvármegye örökös főispánja, cs. és kir. kamarás, a magyar főrendiház örökös tagja, a bajor kir. Szent-György-házirend lovagja a saját, ugymint anyja monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Ferencné, szül. Oberndorff Ilona bir. grófnő, cs. és kir. csillagkeresztes és palotahölgy, továbbá neje monyorókeréki és monoszlói Erdődy Imréné szül. wall- és sonnenthurmi Migazzy Irma grófnő és gyermekeik, továbbá fivére monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Sándor és neje szül. trakostyáni Draskovich Erzsébet grófnő ugymint gyermekek, továbbá nővére Melanie férj. gróf Khevenhüller-Metsch Alfréd és sógora gróf Khevenhüller-Metsch Alfréd és ezek gyermekeik nevében mély fájdalommal jelenti felejthetetlen édes apja nagyméltóságú monyorókeréki és monoszlói gróf Erdődy Ferenc — Varazsvármegye örökös főispánja — ő esasz. és apostoli királyi Felsője v. b. t. tanácsosa és kamarása, a Lipót-rend vitéze, a bajor kir. Szent-György házirend nagykeresztese, a magyar főrendiház örökös tagjának, folyó évi január hó 31-én éjjel 12 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei, szombaton február hó 3-án fognak Bécsben a halottasházban beszenteltetni és folyó február hó 5-én Szombathelyen délelőtt 11 órakor a P. P. Dominikánusok templomában ujonnan beszenteltetni és az ott levő családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent misék esütörtökön február 8-án az összes kegyuri templomokban és Bécsben az augusztinusok templomában fognak a Mindenhatónak bemutatni.”

Február 13. Gyásznapnak ígérkezik e dátum. A vármegye új főnöke ezen a napon szándékozik hivatalát elfoglalni. Ne tegyünk semmit, ami erőszakos beavatkozásra lehet ok. Foglalja el hivatalát Sényi Kálmán. Mi pedig a magunk hivatalát végezzük. Legyünk hazafiak szívevel lélekkel, hogy amikor talán a közel jövőben már tettekre lesz szükség, egyikünk áldozatkészségében sem lehessen kételkedni.

Rendkívüli közgyűlés. Barsvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor Aranyosmaróton, a székház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, a melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy a Sényi Kálmán által a január hó 25-ére összehívott közgyűlésen egy bizottsági tag sem jelent meg. 2. Az alispán előterjesztése a vármegyei alkalmazottak fizetésének per utján leendő megszerzése iránt. 3. A vármegye törvényes ellentállásának további irányítása. 4. Társ-törvényhatóságok átiratai a nemzeti ellentállásról. 5. Tóth Zsigmond és Truszka Antal szolgabíráknak kérvényei rendkívüli szabadságidő engedélyezése iránt. 6. Léva város határozata a városi alkalmazottaknak nyújtandó drágasági pótlék ügyében. 7. Léva város határozata a r. k. tanítók fizetésének javítása iránt. 8. Újabb rendkívüli közgyűlés kitűzése.

A szépitésügyi bizottság figyelmebe. E czímen tulajdonképen állandó rovatot kellene nyitnunk, mert lépten-nyomon belebotlunk oly dolgokba, melyeknek nem lenne szabad előfordulniuk. Ez alkalommal ismét arra kell figyelmeztetnünk a t. bizottságot, hogy ne töltsön el azt a falusi rosz szokást, hogy a piaci trágját heteken át az utcán hagyja az utcáseprő, sőt egyenesen el kell őt attól tiltani, hogy az összegyűjtött piszkot a Zöldfa-utca közepén hagyja heverni, hanem szigorúan arra kellene utasítani őt, hogy a trágját rögtön az összegyűjtés után vitesse ki a városból és valahol kint a határban csináljon magának trágya dombot. Ehhez hasonló rendtelenség az, hogy némely háztulajdonosok a szennyvizeket az utcára öntik s ez által megfertőztetik az utca lavegőjét.

Nyitramegye dotációját is megvonták. A belügyminister jan. 30-iki rendeletével Nyitramegye egész állami dotációját megszüntette és a számvétségét hivatalnak megtiltotta, hogy leszámitolja az alispán utalványait, a melyek a tisztviselők, a kezelő és segédhivatalnokok és szolgák fizetését, valamint más, dologi kiadást folyósítanak és erről rendeleteileg a vármegye kilencz adóhivatalát is értesítette. Gratulálunk Nyitramegyének e sikerhez.

Rossz az aszfaltunk. Bizonyára tudják azt a község előjárói is, hogy az aszfaltunk nincs rendben. Azt is tudják, hogy a jóállás ideje még nem telt el. Ennél fogva most már mi nem tudjuk, hogy miért nem történik intézkedés. A nedves időjárás folytán alig lehet közlekedni az aszfalton. Térdig érő vízben kell gázolni. Hát csak nem azért kerül olyan sok pénzünkbe az aszfalt, hogy még tisztességes járdánk se legyen. Nagyon kérjük az illetékes köröket, sziveskednének már valamit tenni. Ennyit csak megkívánhat minden idevaló polgár. Annál is inkább, mivel köztünk sem igen válogatnak, ha arról van szó, hogy fizetni kell.

Tömeges panaszok. Ezuttal nem mi panaszkodunk, hanem az összes megyei tisztviselők, akiktől Kristóffy ugyan megköveteli, hogy dolgozzanak, de azért őket fizetni nem akarja. Nagyon természetes, hogy a tisztviselők ott és úgy keresnek orvoslást ez ellen, ahol és amiképp lehet. Panaszszal fordultak a közigazgatási bírósághoz. A panaszt külön-külön adják be, de ugyanegy tartalommal, minthogy mindnyájuknak egyazon sérelmük van. — Egyébként a tisztviselők egzisztenciájáról a megye jóléti bizottsága teljes mértékben gondoskodik és fizetésüket eddig pontosan megkapták.

Elmarad a megye elleni árverés. Folyó hó 6-ára a vármegye egyik magán-hitelezője árverést tüzetett ki és már lestük mindnyájan, mikor fogják a gazdag adóst ellicizálni, mikor egyszerre köztudomásra jutott, hogy a hitelező kiméletből felfüggesztette az árverést. De úgy látszik, ami késik, az nem mulik.

Műkedvelői előadás Kistapolosányban. A kistapolosányi iparos- és gazdaosztály folyó hó 11-én a szövetségi vendéglő nagytermében műkedvelői előadást rendeznek. Színrer kerül Guthi Somának „Házasadjunk” czimű 3 felvonásos bohózata. Az előadást Korentsy S. Károly tanító rendezi, amiből jogunk van hinni, hogy az előadás fényesen fog sikerülni. Egyébként is üdvözljük a rendezőseget, hogy a magyar cultura fejlesztése érdekében semmi fáradságot sem kímélve működnek közre. Vajha követjük akadna!

Új szövetségi közgyűlés. A „Hangya” kötelekben legutóbb Garamlőkön alakult új fogyasztási szövetségi közgyűlés.

Divattá lett, hogy például minden bedörzsölésre alkalmas külszerre ráfogják, hogy az eszút, köszvényet biztosan gyógyít. Aki eszút-köszvényben szenved, az csakis az orvosi kitűnőségek által kiválóknak elismert Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert ez a legmakacsabb megbetegedéseknél is kitűnő eredménnyel lett alkalmazva, amint

azt rengeteg köszönőlevél és orvosi ajánlás igazolja. Egy üveg ára 2 kor. Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapest V. ker., Szabadság-tér.

Gazdák figyelmebe. A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára a kisebb gazdák igényeinek kielégítésére az eddig gyártott lokomobil- és gőzeséplőgéptípusokon kívül a 2½, 3 és 4 lóerejű lokomobilok és gőzeséplőgépek gyártását is megkezdte. Amint hírlik az összes lokomobil-, gőzeséplőgép-, valamint benzinmotor gyártmányok lényeges szerkezeti újításokkal láttattak el, ami bizonyára érdekelné fogja a gazdálkodással foglalkozó olvasóközönségünket. Az állami gépgyár vezérügynöksége Budapesten, (V., Váci-körút 32) szívesen nyújt levélbeli kérdézőkördésekre felvilágosítást.

Az aranyosmaróti izr. hitközség alapszabályai. A vallás- és közoktatásügyi minister az aranyosmaróti izr. hitközség neolog szervezetű csak nem rég megerősített alapszabályainak hatályát felfüggesztette és a vármegye alispánját megbizta, hogy széleskörű vizsgálatot ejtessen meg a hitközség beléletére vonatkozólag. Miként értesülünk, a vizsgálat nem sokára meg fog kezdődni.

A Fmke barsvármegyei választmánya folyó évi febr. hó 11-én délelőtt 11 órakor a vármegye székházának nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1905. évi számadások megvizsgálása, a felmentvény megadása. 3. Az 1906. évi költségirányzat tárgyalása. 4. Indítványok. 5. Hitelesítés.

Az ügyvédek szaporodása Magyarországon. A budapesti ügyvédvizsgáló bizottságnál 1905. évben vizsgára jelentkezett 419 jelölt, tizennégyel több, mint az előző évben. Ezek közül nyolcezan a vizsga folyamán rosszul lettek miatt visszaléptek. Irásbeli és szóbeli vizsgát tett 411 (1904. 396). Ezek közül volt ügyvédjelölt 385, közjegyzőjelölt 4, bírósági aljegyző és joggyakornok 13, egyéb 9. Közülök először tett vizsgát 345 (1904-ben 340, másodszor 66 (1904-ben 56). Az első vizsgán 345-ből képesített 276 (80 százalék), nem képesített 60 (20 százalék). A másodszor vizsgázó 66-ból képesített 63 (95.4 százalék), nem képesített 3 (4.6 százalék). Ezek szerint az összes 411 vizsgázóból 329 képesített és 72 bukott meg; tehát a bukások száma 17.8 százalékot tett ki, míg 1904-ben a vizsgázóknak 12 százaléka bukott meg. A három másodizben bukott közül 2 hivatás-szerű ügyvédjelölt, 1 pedig bírósági albiró volt. A budapesti vizsgáló-bizottságnál 339 nyert oklevelet. E szaporodással szemben az ügyvédek száma a mult évben fogyott: halál által 106, lemondás által 65, elmozdítás által 2, kinevezés által 3, összesen 173-mal, tehát ismét 241 oklevéllel több adatolt ki, mint a mennyivel a létszám fogyott.

A határrendőrség életbeléptetése. Január 15-én kezdtek meg működésüket az ország különböző pontjain felállított határrendőrségi kapitányságok. A kinevezett határrendőrségi tisztviselők csoportonként jelentek meg a belügyministeriumban és letették a hivatalos esküt s azután nyomban elutaztak hivatali székhelyeikre, elfoglalták hivatalaikat. A határrendőrségi tisztviselők a fővárosi m. kir. államrendőrségi tisztviselőkéhez hasonló egyenruhát és rangjelzést kapnak a gallérjukon. A helyi hatóságok, mint a belügyministeriumba érkezett jelentésekből kiténik, a legnagyobb előzékenységgel működtek közre a határrendőrségi kapitányságok felállítására körül.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

Dr. T. Köszönjük az cikket és kérjük a folytatást.

W. A. Van tudomásunk róla, hogy már megint kezd ugrándozni, majd leütjük a szarvait.

Béla. Mai számunkhoz mellékletet csatoltunk részre.

B. Csak rajta.

74 kitüntetés
és
állami érem!

10,000
motór a legtelje-
sebb megelégedésre
szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.

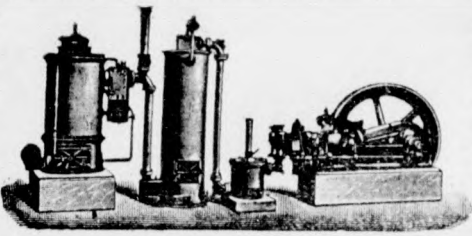
(ezelőtt Hille) fióktelepe:

GELLÉRT IGNACZ és TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

Telefon 12-91.

Benzinmotórok, légszeszmotórok, nyers-
olajmotórok, szesz- (spiritus) motórok, acety-
len-motórok, Benzinlokomobilok cséplésre.

Szivógáz (generátoros)-motórok a legmo-
dernebb és legtökéletesebb, beigazoltan a leg-
olcsóbb üzemeltető erőképek.

A drezdai motór világszerte elismer-
ten a legkiválóbb gyártmány. Kipróbált tö-
kéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyag-
ból a legszilárdabban és a legpontosabban ké-
szítve.

Tartós! Sok évi használat után sem
szorul reparatúrára. Feltétlenül üzembiztos.
Kezelése rendkívül egyszerű. Az üzemköltsé-
gek a legelőnyösebbek.

Drezdai motórok üzembiztosan megte-
kinthetők számtalan iparvállalatban és ura-
dalmak gazdasági üzemében: malmokban,
téglaárákban, fémgyártásban, faiparban,
vízemelő (szivattyú) telepeken, gazdasági
takarmány-kamrákban, tejgazdaságokban,
cséplésnél stb. stb.

Teljes üzemberendezések (malmok, gaz-
dasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.)
szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségtervezetek
készítéssel adnak.

Legmesszebb menő jótállás! Ked-
vező fizetési feltételek!

77/1906.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzétette, hogy az aranyosmaróti kir. járásbíróságnak 1905. Sp I 280/3 számú végzése következtében Dr. Pollak József ügyvéd által képviselt öz. Krájesovics Tamásné javára Fekete Ferenc és neje ellen 46 kor. 80 fillér s jár. erejéig 1906. évi január hó 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok u. m. bútorok, könyvek stb nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbíróság 1906. évi V 25/2 számú végzése folytán 46 kor 80 fill. tökélettel, ennek 1905. évi december hó 15-től járó 5% hamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 53 kor. 38 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Aranyosmaróthon a helyszínen leendő eszközésére 1906. évi február hó 17-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becs-
áron alul is el fogadják adni.

Amennyiben az előírt árverés ingóságokat má-
sok is le és felülfoglalták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX.
120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Aranyosmarót, 1906. évi február hó 5-én.
bagotai Lengyel Aurél kir. bír. végrehajtó

Hirdetmény.

A nagysároői uradalomban
az erdei laknál kemény hasábfá
erdei ölenként 22 (huszonkettő)
koronaért kapható.

Szivarkahüvely

ujdonságok

kaphatók

BRUNCZLIK I.

könyv- és papírkereskedésében

Hegedű

teljes felszereléssel jutányosan eladó. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.

„HERO“

Fővárosi Fényképnagyító és
Olajfestmény Műintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 21. szám.

Ajánlja a legújabb technikai módszer szerint előállítandó
fényképnagyításokat brom, pastell, aquarell és olajpapíron,
valamint valódi vászonolajfestményeket, Jutányos árak!

Mintaképkiallítás, a hol megrendelések is elfogadtnak:
a Dóczi könyvnyomdában Aranyosmaróthon.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ARMIN.)

Mindenemű könyvnyomdai
munkák a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig elkézi-
tére jutányos árak mellett el-
vállaltatnak. ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

A t. megrendelők meghívására
megbízottamat készséggel bo-
csájtom rendelkezésre.

Vidéki megrendelések
postafordultával.

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi
papírgyárak dus választéku
raktára. ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Levélpapír különlegesség.

Központi előfizetési iroda az
összes bel- és külföldi hírlapok
és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.